

**Lakivaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksen johdosta
laiksi alioikeusuudistukseen liittyvien lakien voimaannosta**

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 130.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Tuomo Rapola, lainsäädäntöneuvos Juhani Hirvonen ja ylitarkastaja Kaija Hilpinen oikeusministeriöstä, oikeusneuvosmies Heikki Nousiainen ja hallintopäällikkö Antti Vuorenrinne Helsingin raastuvanoikeudesta, varapuheenjohtaja, oikeusneuvosmies Markku Leskinen Käräjäoikeustuomarit ry:stä ja asianajaja Antti Heikinheimo Suomen Asianajajaliitosta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jonka mukaan alioikeusuudistukseen liittyvät, aiemmin hyväksytyt lait tulevat voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993. Kaikissa näissä laeissa on säädetty, että niiden voimaannosta tai voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Vuonna 1987 annettujen lakien mukaan nykyiset kihlakunnanoikeudet ja raastuvanoikeudet yhtenäistetään käräjäoikeuksiksi. Tuomareiden virkanimikkeet muuttuvat ja alioikeuksien tuomareiden nimittäminen yhtenäistyy. Myös lautamiesten asema järjestetään uudelleen.

Vuonna 1991 annetuilla laeilla uudistetaan riita-asioiden oikeudenkäyntimenettely.

Esitys liittyy vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Halonen ja jäsenet Björkenheim, Haavisto, Komi, V.

Valiokunnan kannanotot. Valiokunta on useissa aikaisemmissa kannanotoissaan pitänyt alioikeusuudistuksen toteuttamista välttämättömänä, jotta vuoden 1734 lain oikeudenkäymiskäärin perustuva oikeudenkäyntimenettely saadaan nykyaikaiselle eurooppalaiselle tasolle. Samoin kuin kaikki kuullut asiantuntijat valiokunta katsoo, että edellytykset alioikeusuudistuksen toteuttamiselle suunnitelmien mukaisesti 1.12.1993 alkaen ovat olemassa, vaikka valmistautuminen on vielä pahasti kesken. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta muistuttaa siitä, ettei tämä laki yksinään riitä uudistuksen voimaannon käyttäntönsä tasolla. Tältä osin valiokunta viittaa mietinnössään n:o 16/1990 vp lausumaansa ja toteaa, että säädösten tasolla tarvitaan vielä muun muassa käräjäoikeutta koskevat säädökset, uutta atk-pohjaista summaarista menettelyä koskevat säännökset sekä vireillä olevia juttuja koskevat siirtymäsäännökset. Valiokunta kiirehtii näitä koskevien esitysten antamista eduskunnalle, jotta alioikeuksissa tapahtuvalle valmistautumiselle saadaan varma pohja.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Laukkanen, Luhtanen, Mäkelä, Mölsä, Polvi, Savela, Tykkyläinen, Viljanen ja Vuoristo sekä varajäsen Häkämies.

